

Warszawa, 23/02/2009r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-604125-V-KD/08

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22827 64 53

Pan prof. dr. hab. inż.
Maciej Nowicki

Minister Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają pisma od pracowników Służby Leśnej, posiadających prawo do bezpłatnego mieszkania, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz.U. z 2005r., Nr 45, poz. 435 ze zm.) albo prawo do równoważnika pieniężnego, określonego w art. 46 ust. 3 tej ustawy. Piszący są zaniepokojeni docierającymi do nich informacjami o tym, iż aktualnie w Ministerstwie Środowiska trwają prace nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 marca 2007r. w sprawie określenia stanowisk w Służbie Leśnej, na których zatrudnionym pracownikom przysługuje bezpłatne mieszkanie albo równoważnik pieniężny, oraz sposobu i trybu przyznawania i zwalniania tych mieszkań, a także ustalania i wypłaty równoważnika pieniężnego (Dz.U. Nr 58, poz. 398). Zmiany w rozporządzeniu dotyczyć mają m.in. ograniczenia określonego w nim katalogu stanowisk, na których pracownikom Służby Leśnej służy prawo do bezpłatnego mieszkania albo do równoważnika pieniężnego.

W Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich przeanalizowany został stan prawny obowiązujący w omawianym zakresie. Niestety, należy stwierdzić, że obowiązujące regulacje prawne, określające prawo do bezpłatnego mieszkania albo równoważnika pieniężnego dla pracowników Służby Leśnej, budzą wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich.

Art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach stanowi, że pracownicy Służby Leśnej mają prawo do bezpłatnego mieszkania, jeżeli stanowisko oraz charakter pracy związane są z koniecznością zamieszkania w miejscu jej wykonywania. Zgodnie zaś z art. 46 ust. 3 tej ustawy w razie braku mieszkań będących w zarządzie Lasów Państwowych na potrzeby, o których mowa w ust. 1 pkt 2, pracownikowi przysługuje równoważnik pieniężny. W myśl art. 46 ust.4 Minister Środowiska został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, m.in. stanowisk w Służbie Leśnej, na

których zatrudnionym pracownikom przysługuje bezpłatne mieszkanie albo równoważnik pieniężny, mając na uwadze właściwe wykonywanie zadań przypisanych pracownikom Służby Leśnej. W istocie zatem, to od wyłącznej decyzji Ministra Środowiska zależy, który pracownik Służby Leśnej uzyska prawo do bezpłatnego mieszkania albo równoważnika pieniężnego. Poprzez zmianę treści rozporządzenia Minister Środowiska w arbitralny sposób wpływa na krąg osób, którym przysługuje wskazane prawo majątkowe. Pozostawienie kompetencji do określenia kręgu osób, którym prawo to przysługuje, organowi władzy wykonawczej, rodzi obawę, iż zależnie od doraźnych potrzeb może on rozszerzać bądź ograniczać prawo pracowników Służby Leśnej do wskazanych świadczeń.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na niekonsekwencję ustawodawcy w omawianym zakresie. Mianowicie, regulując w art. 104 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880 ze zm.) w sposób analogiczny, jak w ustawie o lasach kwestię pracowników Służb Parku Narodowego, uprawnionych do bezpłatnego mieszkania albo równoważnika pieniężnego, ustawodawca enumeratywnie wymienił w tym przepisie ustawy stanowiska, które uprawniają do otrzymania jednego ze wskazanych świadczeń. W tym wypadku wszystkie elementy decydujące o przyznaniu konkretnej osobie prawa majątkowego (prawa do bezpłatnego mieszkania, prawa do równoważnika pieniężnego) zostały określone w ustawie. Wyeliminowano tym samym niebezpieczeństwo arbitralnego decydowania o zmianie kręgu osób uprawnionych przez organ władzy wykonawczej. Wydaje się, iż jest to regulacja właściwa i powinna ona znaleźć odzworowanie również na gruncie ustawy o lasach.

Należy ponadto wskazać, że zgodnie z powołanym upoważnieniem ustawowym Minister Środowiska miał określić stanowiska w Służbie Leśnej, na których pracownikom przysługuje bezpłatne mieszkanie, mając na uwadze właściwe wykonywanie zadań powierzonych pracownikom Służby Leśnej. W rozporządzeniu określono jedynie rodzaje stanowisk, bez jakiegokolwiek powiązania ich z drugą przesłanką wynikającą z treści art. 46 ust. 1 pkt 2, a mianowicie charakterem pracy wymagającym zamieszkiwania w miejscu jej wykonywania, brak jest również jakiegokolwiek odniesienia się do „właściwego wykonywania zadań przypisanych pracownikom Służby Leśnej”. W efekcie, prawo do bezpłatnego mieszkania albo równoważnika pieniężnego przysługuje pracownikowi Służby Leśnej zajmującemu wymienione w rozporządzeniu stanowisko, niezależnie od tego, czy rzeczywiście charakter wykonywanej przez niego pracy wymaga zamieszkiwania w miejscu jej wykonywania. Powstaje zatem wątpliwość, czy rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 marca 2007r. we właściwy sposób realizuje intencje ustawodawcy określone w art. 46 ustawy o lasach, a w konsekwencji, czy nie wykracza poza ramy upoważnienia ustawowego.

Powyższe uwagi przekazuję Panu Ministrowi działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147) z

uprzejmą prośbą o poinformowanie Rzecznika o stanowisku zajęтым w tej sprawie, w tym również poinformowanie Rzecznika o zakresie projektowanych zmian do rozporządzenia w sprawie określenia stanowisk w Służbie Leśnej, na których zatrudnionym pracownikom przysługuje bezpłatne mieszkanie albo równoważnik pieniężny, oraz sposobu i trybu przyznawania i zwalniania tych mieszkań, a także ustalania i wypłaty równoważnika pieniężnego. Jeżeli natomiast podziela Pan Minister wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące określenia kręgu osób uprawnionych w rozporządzeniu, to uprzejmie proszę o podjęcie działań w celu stworzenia stosownej regulacji ustawowej w tej kwestii.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich